

Tavaroiden korjauttamisdirektiivi – Right to repair

Johdanto

- Tavaroiden korjaamista edistävistä yhteisistä säännöistä annettu direktiivi (EU) 2024/1799 on julkaistu EU:n virallisessa lehdessä heinäkuussa 2024
- Direktiivin tavoitteena on edistää kestävästä kulutuksesta lisäämällä kuluttajien ostamien viallisten, mutta käyttökelpoisten tavaroiden korjaamista ja uudelleenkäyttöä niin laissa säädetyn myyjän virhevastuun kuluessa kuin sen päättymisen jälkeen
- Direktiivillä pyritään vähentämään kuluttajien ostamien käyttökelpoisten tavaroiden ennenaikaista hävittämistä ja kannustamaan kuluttajia käyttämään tavaroita pidempään

Direktiivin keskeiset säännökset

- Kohde, tarkoitus ja soveltamisala (1 artikla)
- Eurooppalainen korjaustietolomake (4 artikla ja liite I)
- Korjausvelvollisuus ja sitä koskevat tiedot (5 ja 6 artikla sekä liite II)
- Korjaamista koskeva eurooppalainen verkkoalusta (7, 8 ja 9 artikla)
- Komission suuntaviivat, jäsenvaltioiden toimenpiteet sekä seuraamukset (10, 13 ja 15 artikla)
- Tavarankauppadirektiivin muuttaminen (16 artikla)

Kohde, tarkoitus ja soveltamisala

- Direktiiviä sovelletaan kuluttajien ostamien tavaroiden korjaamiseen tavarassa olevien vikojen osalta, jotka jäävät myyjän virhevastuun ulkopuolelle (1(2) artikla)
- Direktiivin korjausvelvollisuutta ja sitä koskevia tietoja koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin ainoastaan tavaroihin, joiden korjattavuutta koskevat vaatimukset vahvistetaan direktiivin liitteessä II luetelluissa unionin säädöksissä, kyseisissä säädöksissä tarkoitettussa laajuudessa (1(3) artikla)
- Direktiivi on täysharmonisaatiodirektiivi (3 artikla)

Eurooppalainen korjaustietolomake

- Direktiivissä säädetään yhdenmukaistetusta eurooppalaisesta korjaustietolomakkeesta
- Lomakkeen toimittaminen on elinkeinonharjoittajalle vapaaehtoista (4(1) artikla)
- Lomake on toimitettava kuluttajalle maksutta (4(2) artikla)
- Lomakkeen tulee sisältää tietyt, direktiivissä säädetyt tiedot ja jos elinkeinonharjoittaja toimittaa kuluttajalle lomakkeen direktiivin säännösten mukaisesti, elinkeinonharjoittajan katsotaan noudattaneen eräitä ennakkotiedonantovelvoitteita (4(6) artikla)

Korjausvelvollisuus

- Direktiivin mukaan valmistajan on korjattava kuluttajan pyynnöstä tavarat, joiden korjattavuutta koskevista vaatimuksista säädetään liitteessä II luetelluissa unionin säädöksissä, kyseisissä säädöksissä tarkoitettussa laajuudessa; paitsi jos korjaaminen on mahdotonta (5(1) artikla)
- Jos valmistaja sijoittautunut EU:n ulkopuolelle, korjausvelvollisuus siirtyy ketjussa eteenpäin (valtuutettu edustaja, maahantuoja, jakelija) (5(3) artikla)
- Valmistaja (ja tapauksen mukaan valtuutettu edustaja, maahantuoja tai jakelija) voi korjausvelvollisuutensa täyttääkseen teettää korjauksen alihankintana (5(1) ja (3) artikla)
- Korjausvelvollisuus ei rajoita kuluttajan mahdollisuutta pyytää korjausta muulta korjaajalta (5(8) artikla)

Korjausvelvollisuus

- Korjausvelvollisuus on suoritettava joko maksutta tai kohtuulliseen hintaan sekä kohtuullisen ajan kuluessa tavaran vastaanottamisesta (5(2)(a) ja (b) artikla)
- Korjaaja voi lisäksi lainata kuluttajalle korvaavan tavaran maksutta tai kohtuullista maksua vastaan tai, jos korjaaminen on mahdotonta, tarjota kuluttajalle kunnostetun tavaran (5(2)(c) ja (d) artikla)
- Korjausvelvollisuus koskee liitteessä II lueteltuja tavaroita, kuten kotitalouksien pyykinpesukoneita, astianpesukoneita ja pölynimureita liitteessä II luetelluissa säädöksissä tarkoitettussa laajuudessa
- Komissio päivittää liitettä II, kun annetaan säädöksiä, joissa vahvistetaan korjattavuutta koskevia vaatimuksia (5(9) artikla)

Korjausvelvollisuus

- Valmistajilla, jotka asettavat varaosia ja työkaluja saataville liitteessä II lueteltujen unionin säädösten soveltamisalaan kuuluvia tavaroita varten, on velvollisuus tarjota näitä varaosia ja työkaluja kohtuulliseen hintaan, joka ei estä korjaamista (5(4) artikla)
- Valmistajien (tai tapauksen mukaan valtuutettujen edustajien, maahantuojien tai jakelijoiden), joilla on direktiivissä tarkoitettu korjausvelvollisuus, on varmistettava, että kuluttajat voivat saada vapaasti käytettävissä olevan verkkosivuston kautta tietoja korjausvelvollisuuden piiriin kuuluvien tavaroiden tyypillisestä korjaamisesta veloittavasta ohjehinnasta (5(5) artikla); lisäksi toimijoiden on asetettava korjauspalvelujaan koskevat tiedot korjausvelvollisuutensa koko keston ajaksi (6 artikla)
- Valmistajat eivät saa:
 - käyttää sopimuslausekkeita, laitteistoja tai ohjelmistotekniikoita, jotka estävät korjausvelvollisuuden piiriin kuuluvien tavaroiden korjaamisen, paitsi jos se on perusteltua oikeutetuilla ja objektiivisilla tekijöillä, kuten teollis- ja tekijänoikeuksien suojeleminen;
 - etenkään estää riippumattomia korjaajia käyttämästä alkuperäisiä tai käytettyjä varaosia, yhteensopivia varaosia ja 3D-tulostuksesta peräisin olevia varaosia, jos kyseiset varaosat ovat lainsäädännön vaatimusten mukaisia (5(6) artikla)

Korjausverkkoalusta

- Direktiivillä perustetaan yhteinen EU-korjausverkkoalusta (7 artikla)
- Verkkoalustan tarkoituksena on, että kuluttajat löytäisivät korjauspalveluja helpommin
- Verkkoalusta koostuu yhteiselle verkkoalustalle perustettavista jäsenvaltioiden kansallisista osioista sekä mahdollisista jo olemassa olevista kansallisista verkkoalustoista
- Verkkoalustan käyttö on kuluttajille maksutonta ja rekisteröityminen vapaaehtoista korjauspalvelujen tarjoajille (7(5) artikla)

Komission suuntaviivat, jäsenvaltioiden toimenpiteet sekä seuraamukset

- Komissio antaa tarvittaessa suuntaviivoja, joilla tuetaan erityisesti pk-yrityksiä direktiivissä säädettyjen vaatimusten noudattamisessa (10 artikla)
- Jäsenvaltioiden on direktiivin mukaan toteutettava vähintään yksi toimenpide, jolla edistetään korjaamista (13(1) artikla)
- Jäsenvaltioiden on säädettävä 4, 5 ja 6 artiklan nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista (15 artikla)

Tavarankauppadirektiivin muutokset

- Tavaroiden korjauttamisdirektiivillä muutetaan myös tavarankauppadirektiiviä
- Tavarankauppadirektiivissä säädettyihin sopimuksenmukaisuutta koskeviin objektiivisiin vaatimuksiin lisätään korjattavuus (16(1) artikla)
- Tavarankauppadirektiivissä säädettyä myyjän vastuu-aikaa pidennettäisiin pääsäännön mukaan yhden kerran 12 kuukaudella, kun kuluttaja valitsee virheen oikaisukeinoksi korjaamisen vaihtamisen sijaan (16(2)(a) artikla); myyjän olisi myös ilmoitettava sanotusta pidentämisestä (16(3) artikla)
- Pääsäännöstä voidaan kuitenkin poiketa, jos jäsenvaltiossa ei aseteta myyjän vastuuta koskevaa kiinteää määräaikaa tai asetetaan ainoastaan oikeussuojakeinojen vanhentumisaika (16(2)(c) artikla)
- Tavarankauppadirektiivissä säädettäisiin nimenomaisesti, että myyjä voi antaa kuluttajalle korjaamisen ajaksi lainatavaran sekä täyttää vaihtamisvelvollisuutensa antamalla tavaran, joka voi olla kunnostettu tavara (16(4) artikla)

Seuraavat askeleet

- Oikeusministeriössä on kesäkuussa 2024 perustettu työryhmä täytäntöönpanemaan korjauttamisdirektiiviä
- Työryhmän toimikausi kestää toukokuun 2025 loppuun saakka
- Direktiivi on pantava kansallisesti täytäntöön 31. heinäkuuta 2026, ja säännöksiä on sovellettava samasta päivästä alkaen
- Lisätietoa löytyy hankesivulta: [Kuluttajansuojalain uudistaminen vihreän siirtymän edistämiseksi](#)

Kiitos!

